

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ČESKÝ KRUMLOV

Za Nádražím 222, 381 01 Český Krumlov

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Autor práce: Jakub Piksa, IX.C

Konzultant: Markéta Morongová

Školní rok: 2013–2014

Obsah

1. CO JE TO INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	3
2. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	4
2.1. SLUŽBA POŘÁDKOVÉ POLICIE.....	4
2.2. SLUŽBA DOPRAVNÍ POLICIE.....	5
2.3. SLUŽBA KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ	5
2.4. DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY	5
2.4.1. Užitková vozidla	6
2.4.2. Zásahová vozidla	6
2.4.3. Speciální vozidla.....	6
3. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY.....	7
3.1. NÁPLŇ PRÁCE.....	7
3.2. SÍRÉNA – SIGNÁL VAROVÁNÍ.....	8
3.3. DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY	9
3.3.1. Osobní vozidla	9
3.3.2. Zásahová vozidla	9
3.3.3. Speciální vozidla	9
4. ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA.....	10
4.1. VÝJEZDOVÉ SKUPINY	10
4.2. DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY	11
4.2.1. Užitková vozidla.....	11
4.2.2. Zásahová vozidla	11
4.2.3. Speciální vozidla	12
5. SPOLUPRÁCE PŘED VZNIKEM MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	12
6. ZÁVĚR	12
ANOTACE.....	13
LITERATURA	14
PŘÍLOHY	15

Úvod

Toto téma jsem si vybral, protože se s názvem Integrovaný záchranný systém setkávám skoro celý svůj život. Lidé z mého okolí vykonávají své zaměstnání, kterým se zahrnují do tohoto názvu. Díky nim se dozvídám spoustu zajímavých informací o fungování, vybavenosti a spolupráce s dalšími složkami. Můj táta patří mezi tyto lidi také. Já sám se částečně do toho systému zapojuji, protože už devátým rokem soutěžím v hasičském sportu pod Sborem dobrovolných hasičů v Holubově. S tímto názvem se mnoho z vás už setkala. Někteří o tom něco vědí, jiní ne. Název Integrovaný záchranný systém se často nepoužívá a člověk si neuvědomí co se pod tímto názvem skrývá. Proto bych vás rád s tímto názvem více seznámil.

1. Co je to Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém je hodně často používán pod zkratkou IZS. Nejedná se o žádný úřad, firmu, instituci, nebo systém několika podnikajících osob. Je to systém spolupráce třech základních záchranných složek, mezi které patří Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky a Zdravotnická záchranná služba. Při spolupráci jsou předem vyjádřena pravidla při mimořádných událostech. Mezi nejznámější mimořádné události patří požáry, dopravní a letecké nehody, živelné pohromy, ale patří zde také vážnější mimořádné události, jako jsou úniky ropných látek, nakažlivé choroby zvířat, exploze, havárie továren či teroristické útoky. Každá složka běžně zasahuje zvlášť na svých různých událostech, ale o zásah složek IZS se jedná jen v případě, kdy se na jedné stejné události sejdou minimálně dvě tyto složky. Proto musí každá složka být připravena k zásahu nepřetržitě dvacet čtyři hodin denně, aby byly schopny pokrýt svůj daný úsek a zajistit tak dostatečnou pomoc. Z tohoto důvodu se musí lidé sloužící v těchto složkách střídat po směnách, aby byli odpočati a schopni okamžitě zasahovat na místech mimořádných událostí.

2. Policie České republiky

O Policii České republiky se často říká, že se jedná o represivní složku IZS. Její náplní je ochrana veřejného pořádku, majetku, bezpečnosti osob, předcházení páchaní trestné činnosti a zpracovávat nahlášené události tak, aby konkrétní pachatelé byli za své špatné chování patřičně potrestáni. Z těchto důvodů je to jediná složka IZS, která může vlastnit stříelnou zbraň za účelem ochrany života a zdraví osob. Spousta lidí si stěžuje s tím, že jim zabavuje majetek, dává pokuty nebo je dokonce zatýká, ale řekněme si, co bychom tu bez této složky dělali. Žili bychom ve strachu a násilí. Všude by se kradlo, loupilo, používalo násilí a nikdo by nedodržel žádné zákony, které mají snahu udržet náš stát v pohybu, míru a klidu. U této složky pracuje i můj tatka, který vyšetřuje počítačovou kriminalitu, hospodářské trestné činy a pomáhá dalším svým kolegům v objasňování další trestné činnosti. Policie České republiky má mnoho služebních útvarů. Mezi velmi rozšířené a nejznámější útvary patří Pořádková policie, Dopravní policie a Služba kriminální policie a vyšetřování.

2.1. Služba pořádkové policie

S touto službou se setkáváme nejčastěji. Jedná se o policisty ve služebním stejnokroji, které vidáme při běžném výkonu svého povolání. Při hlídkové službě, nebo při běžných silničních kontrolách. Policisté dohlíží nad ochranou bezpečnosti osob, majetku, zajištění veřejného pořádku a svou přítomností tak bojují i proti kriminalitě. Policisté této služby jsou jako první přivoláni na místa událostí, ze kterých podávají konkrétní informace operačnímu středisku. Středisko informace vyhodnotí a pak vyšle na místo události další posily nebo vyžaduje přítomnost dalších složek IZS.

2.2. Služba dopravní policie

Tato služba jako pořádková také dohlíží nad veřejným pořádkem, ochranou osob a majetku, ale hlavně má za povinnost dohlížet nad dodržováním pravidel silničního provozu. S policisty této služby se můžeme setkat jak ve vozidlech označenými nápisy a logy Policie ČR, ale také v civilním provedení, ve kterých jsou zabudovány radary na měření rychlosti jiných vozidel v silničním provozu. Při mimořádné události je úkolem dopravní policie zamezit z dostatečné vzdálenosti od místa události příjezdu nepovolaných vozidel a osob. Z tohoto důvodu mohou veškeré přístupové cesty zatarasit.

2.3. Služba kriminální policie a vyšetřování

Jedná se o vyšší útvar, který prověřuje a vyšetřuje velmi závažné případy trestné činnosti. Za tímto účelem policisté v této službě slouží v běžném civilním oblečení a využívají běžně dostupné vozidla v civilním provedení bez nápisu Policie. V žádném případě nenosí uniformy, protože je zapotřebí, aby svou přítomností mezi lidmi na sebe nezbuzovali pozornost a tím se tak dostávali i k informacím, ke kterým se policista v uniformě nedostane. Policisté mají vyšší specializaci na jednotlivé konkrétní problémy, které následně využívají v boji proti kriminalitě. Policisté jsou stavěni do výjezdových skupin, kdy zajišťují důkazy na místě mimořádné události. V takových případech jsou policisté na místě většinou označeni na ruce bílou nebo modrou páskou s černým nápisem Policie, nebo používají reflexní vesty s nápisem Výjezdová skupina nebo Velitel výjezdu.

2.4. Dopravní prostředky

Dopravní prostředky jsou rozděleny podle častého využívání a užívání pouze při mimořádných událostech. Je samozřejmostí, že při mimořádných událostech jsou používána vozidla i pro denní užívání, ale dále jsou používána právě vozidla, které

svou vybaveností se řadí do speciálních dopravních prostředků. Mezi dopravní prostředky samozřejmě patří i zásahové vrtulníky, které jsou využívány při pátracích a záchranných akcích, ale i při monitorování mimořádných událostí z ptačí perspektivy.

2.4.1. Užitková vozidla

Mezi základní dopravní prostředky patří pro pořádkovou a dopravní policii osobní motorová vozidla, převážně tovární značky Škoda. Vozidla mají zvláštní barevné provedení, které nesmí používat žádná jiná vozidla jiných majitelů. Zejména se jedná o barevné pruhy, nápis Policie, znak Policie ČR, heslo Pomáhat a chránit. Některá vozidla jsou dále vybavena výstražnými světly modré barvy. Služba kriminální policie a vyšetřování využívá vozidla civilního provedení bez jakéhokoliv označení, že se jedná o vozidla Policie ČR. Civilní vozidla dále využívá dopravní policie, která má ve vozidlech zabudován radar pro měření rychlosti a skryté kamerové zařízení s výstražnými světly modré barvy a červeným blikajícím nápisem STOP POLICIE [Příloha 1].

2.4.2. Zásahová vozidla

Mezi zásahová vozidla většinou patří transportéry tovární značky Volkswagen či Fiat. Většina těchto vozidel je upravena na přepravu většího počtu osob a jejich vybavení do zásahových týmů. Okna ve vozidlech jsou zatemněna fólií, aby do vozidla nebylo vidět. Některá vozidla jsou civilního vzhledu, ostatní jsou opatřena všemi prvky, které Policie ČR na vozidlech používá.

2.4.3. Speciální vozidla

Speciální vozidla vyjíždí pouze při mimořádných událostech. I když se tyto vozidla každý den nepoužívají, musí být stále udržovány v pohotovosti, aby se daly vždy okamžitě použít. Taková vozidla jsou vybavena pro přežití několika osob v terénu na

dobu i jednoho týdne. Vozidla jsou vybavena samostatným agregátem, kterým lze na místě potřeby vyrábět elektřinu pro potřebu posádky. Ve vozidle je v základním vybavení navigace, vysílačka, elektronický digitální panel na psané povely, ale i stůl s počítačem, v kterém se veškerá mimořádná událost řídí a vyhodnocuje. Ve vozidle je k dispozici i pitná voda, kterou lze kdykoliv použít. Okna vozidla jsou zatemněná, aby do vozidla nebylo vidět a nebylo tak možno jakoukoliv technikou vysledovat, (jaké utajované informace se projednávají a vyhodnocují) [Příloha 2, 3].

3. Hasičský záchranný sbor České republiky

O Hasičském záchranném sboru České republiky se říká, že se jedná o všestrannou složku IZS. Hlavním úkolem hasičů je podle jejich názvu boj s ohněm. Boj s ohněm neznamena jen hasit, ale také ochraňovat zdraví, životy a majetek osob. Hasiči se mezi sebou dělí na suché hasiče, kteří vyšetřují příčiny požárů a mokré hasiče, kteří vyjíždí na místa požárů. Hasiče také uvidíte na místech dopravních nehod, různých ekologických nehod, ale i u živelných pohrom, kde zabraňují vznikaní škod a dále vzniklé škody odklízí. Z toho důvodu ta všestrannost. Zachraňují, pomáhají, odklízí. Každý z hasičů má svůj služební stejnokroj, tak i povinné vybavení. Vybavení si udržuje v bezvadném stavu, aby jej bylo možno kdykoliv a kdekoliv použít. V hasičském záchranném sboru je mnoho dalších požárních jednotek. Jedná se také o sbory dobrovolných hasičů, ale i hasičské sbory různých podniků. Tyto jednotky ale nepatří do základních složek IZS.

3.1. Náplň práce

Hasiči chodí do zaměstnání převážně ve stejném složení (se stejnými kolegy). Každý kolega má ve své skupině své místo s převahou svých znalostí. Každý má rozdělenou svou práci a ta se na místech zásahů řádně dodržuje. Vždy je předem stanoveno, kdo a co budě na místě dělat. Studium a výcviky se zdokonalují ve své

schopnosti profesionálně zasahovat. Do náplně práce patří i odpočinek po zákrocích, ale i posilovna, nebo úklid hasičské stanice. Jelikož je zapotřebí, aby byl hasič při vyhlášení zásahu okamžitě připraven, musí být na pracovišti naprostý pořádek. Každá věc musí mít své pevné místo. Může se zdát, že služba je poměrně klidná, ale jen do doby, než je spuštěna siréna na střeše hasičské stanice. Když zazní siréna, je v rozhlase na hasičské stanici odříkávána střediskem informace o místě zásahu a velikosti požáru. Při odříkávání informací o místě události hasičská jednotka seběhne nebo sjede po kovové tyči do garáže. Od doby vyhlášení zásahu musí profesionální jednotka s vozidlem vyjet na místo události nejpozději do tří minut. Po ukončení zákroku na místě události se opět kontroluje plná početnost jednotky, ale také veškerého vybavení. Vybavení se znova zkontroluje po příjezdu na hasičskou stanici, aby se vše opět připravilo do funkčního a použitelného stavu, jako tomu bylo před výjezdem [Příloha 4].

3.2. Siréna – signál varování

Siréna je upevněna na budovách všech hasičských sborů. Aby byla jistota, že jsou sirény bez závad, tak jsou na celém území České republiky každou první středu v měsíci ve 12 hodin testovány. Zkouška sirén trvá sto čtyřicet sekund. Siréna vydává stálý nekolísavý tón. U nových typů sirén může být dále vysílána informace, která opakuje větu „Zkouška sirén“. Pokud dojde k použití sirény z důvodu požáru, je signál sirény v délce šedesáti sekund. Zvuk sirény je po dvaceti pěti sekundách přerušován na deset sekund. Elektronická siréna vydává signál podobající se trumpety, který zní jako tón „HÓ-ŘÍ“. Posledním varovným signálem sirény je všeobecná výstraha. Zvuk sirény je v délce sto čtyřicet sekund jako při zkouškách sirén. Zvuk je ale kolísající po sedmi sekundách a po třech sekundách vzrůstající. Tento signál může být vysílán třikrát za sebou v tříminutovém intervalu. Po zaznění sirény jsou vyhlášovány informace pro občany, aby byli vyrozuměni o důvodu tohoto

poplachu, vzniku hrozícího nebezpečí nebo mimořádné události. Poslední dobou se tento signál používá při povodních.

3.3. Dopravní prostředky

Hasičský záchranný sbor využívá barevné označení červené a bílé barvy. Vozidla jsou celá červená, kdy bok vozidel je přerušen bílým pruhem. V tomto pruhu některé sbory mají napsáno černým písmem název „Hasiči“, dále název a místo jejich základní stanice.

3.3.1. Osobní vozidla

Osobní vozidla jsou určena převážně k přepravě osob na různá školení, zásobování materiálu na stanici a pro hasiče, kteří po požáru prověřují příčiny vzniku požárů. Tato vozidla jsou barevného provedení, které nemůže používat žádné jiné vozidlo, než vozidlo hasičského záchranného sboru. Na vozidlech jsou dále výstražná světla modré barvy, ale není to podmínkou.

3.3.2. Zásahová vozidla

Mezi zásahová vozidla patří plošiny nebo cisterny. Většinou jsou to cisterny s vodou pro boj proti ohni. Jsou vybavena hadicemi, vodním dělem, čerpadly, ale i různými pomůckami, jako jsou hydraulické nůžky, roztahovací kleště, ale i sekerkami, motorovými pilami či světly. Těmito vozidly hasiči nejčastěji přijíždí na místa požárů [Příloha 5].

3.3.3. Speciální vozidla

Speciální vozidla jsou stejně používána jako u policie. Moc se s nimi nejezdí, ale i tak hasiči je používají více než policisté. Tato vozidla jsou převážně rozdělena podle typu přístupové cesty na místo mimořádné události. Může se jednat i o tank nebo

lesní speciál, který se používá v lesním prostředí. Lesní speciál projede bahnitým terénem nebo i mezi středně vzrostlými stromky. Existují i vodní vozidla, která se nejčastěji používají na záchranu lidí při povodních, na jezerech či vodních přehradách. Tato všechna vozidla nejsou nijak zvláště zbarvená a neodlišují se od ostatních hasičských zásahových vozidel [Příloha 1, 6].

4. Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnickou záchrannou službu vyhlíží na místě událostí každý občan s největším očekáváním, zejména pokud je na místě ohroženo zdraví či život osob. Každý od této služby očekává poskytnutí první pomoci a odvrácení nebezpečí úmrtí zraněné či nemocné osoby. Osádka této složky má na místě událostí povinnost vyšetřit zraněné, či nemocné osoby, poskytnout jim prvotní ošetření a stabilizovat je, aby byly schopny transportu do nemocnice, kde jim bude poskytnuta následná speciální péče. Práce této služby se nazývá přednemocniční neodkladná péče.

4.1. Výjezdové skupiny

Zdravotnická záchranná služba provozuje celkem tři základní druhy výjezdových skupin. V první výjezdové skupině je pouze řidič a zdravotnický řidič a záchranář. Tato osádka jezdí pouze v osobním vozidle a vždy se jedná o ošetření lehkých případů zranění, či nemoci. Druhou nejčastěji využívanou výjezdovou skupinu tvoří řidič záchranář, zdravotnický záchranář a lékař. Lékař skupiny musí být poměrně znalý všech lékařských oborů, aby byl schopen na místě správně vyhodnocovat zdravotní stav osob a provádět odbornou lékařskou pomoc. Třetí výjezdová skupina je využívána v případě velmi rychlého transportu těžce nemocné nebo těžce zraněné osoby. Osádku této skupiny tvoří zdravotnický záchranář a lékař, kdy se k transportu osoby používá záchranářský vrtulník jak Zdravotnické záchranné služby, tak složky Policie ČR. O vyslání konkrétní výjezdové skupiny rozhoduje

operátor, který obdrží prvotní informace prostřednictvím tísňové linky 155. Na některé události mohou být vyslány i všechny druhy výjezdových skupin, které se vzájemně doplňují.

4.2. Dopravní prostředky

Dopravní prostředky jsou stejné jako u Policie ČR. Hasičského záchranného sboru ČR, tak u Zdravotnické záchranné služby používány podle častého využívání. Shodně jsou provozována jak vozidla pro běžné užívání, tak vozidla, která se svou vybaveností řadí do speciálních dopravních prostředků. Je samozřejmostí, že na vozidlech jsou také výstražná světla modré barvy. Mezi dopravní prostředky patří také zásahový vrtulník, který je nejrychlejším dopravním prostředkem při záchraně lidského života.

4.2.1. Užitková vozidla

Úkolem užitkového vozidla je dostat se co nejrychleji na místo k osobě, která vyžaduje lékařské ošetření. Toto vozidlo se k pacientovi dostaví rychleji než sanitka, která je těžší z důvodu svého vnitřního vybavení. Tímto dochází k rychlejšímu podání speciální zdravotnické péče do doby, než sanitka přijede na místo události.

4.2.2. Zásahová vozidla

Mezi zásahová vozidla patří sanitky, mají různá zbarvení podle provozovatele vozidla. Převážně se jedná o žluté reflexní zbarvení s červeným zdravotnickým křížem. Zadní část vozidla je zmenšený nemocniční sál pro stabilizaci ošetřované osoby. Zbarvení sanitek bývá i modro bílé barvy, či bílo červené barvy, které se využívají k převozu více ošetřených osob [Příloha 7, 8].

4.2.3. Speciální vozidla

Do této skupiny patří vozidlo pod názvem Golem. Jedná se o kamion s přívěsem, který se využívá jako mobilní ambulance a lze takto na místě události ošetřit až dvanáct těžce zraněných osob. Nedílnou součástí tohoto vozidla je i strojovna a sprchy pro lékaře. Jedná se o vynález České republiky, čímž jej řadí do jediného takového speciálního vozidla v celé Evropě.

5. Spolupráce před vznikem mimořádné události

Všechny uvedené složky integrovaného záchranného systému spolupracují již před vznikem mimořádných události. Připravují společně různé krizové plány na různé mimořádné události, které pak mohou kdykoliv vzniknout. Na základě takto předem vypracovaných plánů provádějí společná cvičení, kterým se při nácviku evidují různé chyby. Zjištěné chyby se zapíše a upraví. Při přípravě a vyhodnocování krizových plánů je také pamatováno, že bude zapotřebí provádět i likvidační práce, při kterých je místo mimořádných událostí uklizeno. Tyto likvidační práce jsou hlavně nejčastěji vidět při povodních, kdy se soustředí veškerá technika a lidská síla za účelem úklidu silničních komunikací, cest a vodou, zeminou, či různým naplaveným nepořádkem postižených míst. Díky takto připravovaným krizovým plánům bylo zjištěno, že je nejlepší, aby velitelem zásahu při mimořádných událostech byla vždy oprávněná osoba, jejíž četnost jednotek na místě převažuje.

6. Závěr

Cílem mé absolventské práce bylo seznámit své okolí se složkami IZS. Chtěl bych poděkovat svému otci za zprostředkování informací, které jsem při psaní mohl využít a také za zprostředkování návštěvy policie ČR a hasičského záchranného sboru ČR v Českém Krumlově.

Anotace

Tato absolventská práce popisuje význam slov Integrovaný záchranný systém České Republiky. Představuje důležité základní jednotlivé složky , jejich pracovní činnost, vybavenost a společnou součinnost.

Literatura

BUREŠ, Lubomír, SVITÁK, Martin: Integrovaný záchranný systém, 1. vydání, Fakulta zdravotně sociální České Budějovice 2007

HORÁK, Rudolf: Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, 1. vydání, Praha, Nakladatelství Linde 2004, ISBN 80-7210-471-4

ROUDNÝ, Radim, LINHART, Petr: Ochrana obyvatelstva při mimořádné události, 1. vydání, Pardubice, Univerzita Pardubice 2004, ISBN 80-7194-674-5

SKALSKÁ, Květoslava, HANUSKA, Zdeněk, DUBSKÝ, Milan: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana, 1. vydání, Praha, MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sbor ČR 2010, ISBN 978-80-86640-594

ŠENOVSKÝ, Michail, ADAMEC, Vilém, HANUŠKA, Zdeněk: Integrovaný záchranný systém, 1. vydání, VŠB-TU Ostrava 2005, ISBN 80-86634-55-8

Zákon č.239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.320/2002 Sb

Přílohy

Příloha 1

Vozidlo pořádkové a dopravní policie ČR, foto autor, 2014

Příloha 2

Speciální vozidlo Policie ČR, foto autor, 2014

Příloha 3

Speciální vozidlo Policie ČR, foto: Libor Piksa, 2014

Příloha 4

Posilovna Hasičského záchranného sboru ČR v Českém Krumlově, foto autor, 2014

Příloha 5

Zásahová vozidla Hasičského záchranného sboru ČR, foto autor, 2014

Příloha 6

Speciální vozidlo Hasičského záchranného sboru ČR, foto autor, 2014

Příloha 7

Užitkové vozidlo Zdravotnické záchranné služby, foto autor, 2014

Příloha 8

Zásahové vozidlo Zdravotnické záchranné služby, foto autor, 2014